

ÅRSRAPPORT 2001

m/ regnskap og resultatmål
i forhold til tildelingsbrev

Åpning av museet 26. mai 2001. F.v. styreleder Sigmund Thue, kulturminister Ellen Horn og direktør Øivind Storm Bjerke.
Foto: Astrid Roberg

Norsk museum for fotografi -
Preus fotomuseum

Vedlegg til budsjettsøknad 2003

INNHOLDSFORTEGNELSE

Virksomheten i 2001	s. 2
Regnskap 2001	s. 5
Resultatmål i forhold til tildelingsbrevet for 2001	s. 13

VIRKSOMHETEN I 2001

26.05.01 kunne NTB melde: ”Gleden var stor og stemningen høy da kulturminister Ellen Horn til fengende musikk fra Kongelig Norsk Marines Musikkorps åpnet Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum i Horten i dag.” 2000 besøkende inntok museet den første åpningshelgen og mottakelsen var overstrømmende blant så vel publikum som presse. Ikke minst vakte arkitekt professor Sverre Fehns bygnings- og innredningsløsninger oppsikt: ”Med Fehns fotomuseum har Norge fått et museumsbygg av ypperste klasse – det vil neppe ta lang tid før verden for øvrig merker seg dette.” (Lotte Sandberg i Aftenposten 27.05.01). ”Sverre Fehns 157 meter lange ”promenademuseum” er et lite mesterstykke.” (Lars Elton i VG 27.05.01).

Arkitekt professor Sverre Fehn under klargjøring av teknisk utstilling. Foto: Astrid Roberg

Naturlig nok ble virksomheten i 2001 preget av flytting fra det midlertidige oppholdsstedet til de nye lokalene, forberedelsene til åpningen av museet og den radikalt nye driftssituasjon man gikk inn i etter åpningen.

Et betydelig arbeid har vært nedlagt i å flytte arbeidsplasser og samlingen inn i nye lokaler: ned pakking, flytting av nettverk, forsvarlig flytting og rydding inn i nye lokaliteter har måttet foregå parallelt med forberedelsene til åpningen av museet.

Det er et godt arbeidsmiljø ved museet. Det har vært svært lite sykefravær og ikke forekommet skader eller ulykker på arbeidsplassen. Det er ennå for tidlig å si noe om virkningen av omgivelsene på de ansatte, vi har litt vanskelige lysforhold og vet lite om hvordan luftkvaliteten er. Gulvet i administrasjonen ikke er godt nok isolert, og etasjen

under er ikke oppvarmet, noe som fører til at det blir trekk langs gulvet. Dette bør det gjøres noe med på sikt. Det vil i løpet av 2002 bli gjennomført en kontroll av luft- og lyskvalitet. Vi vil komme tilbake til dette i neste års beretning.

Teknisk utstilling. Foto: Astrid Roberg

Museets stab har nedlagt et stort arbeid i å følge opp avslutning av byggeprosessen og forberedelser til utstillinger og innredning. Innredningen blir utført etter tegninger av arkitekt professor Fehn. Det har vært et nært og godt samarbeid med arkitekt om utarbeidelse av forslag til interiører og møbleringer. Tegninger til dette ble avsluttet i desember 2000 og tilbud innhentet med frist 8. januar 2001. Oppdraget ble gitt til firmaet Aagaard på Hamar, med en total ramme på kr 2 665 115. Det totale budsjett for innredning – inkludert honorarer er kr 7 049 440. hvorav kr 5 716 114 er benyttet i 2001 og kr 455 621 gjenstår til pågående arbeider ikke avsluttet 31.12.01. Styring av innredningsprosjektet har betydd et vesentlig merarbeid for administrasjonen.

Kulturministeren får omvisning i teknisk utstilling.
Foto: Astrid Roberg

Museets åpningsutstilling ”Fokus” viste et utvalg av arbeider, fortrinnsvis av aktive norske fotografer, innkjøpt etter at staten opprettet museet. Utstillingen ble ledsaget av en katalog. Den tekniske samlingen ble presentert gjennom en utstilling med hovedvekten lagt på kamera utvikling fra sent 1700 – tall til 1970 – tallet. I tillegg kunne museet presentere sitt barnerom hvor man finner et kamera obscura man kan gå inn i og lukke døren bak seg; et kaleidoskop, ulike typer linser og et skyggeteater.

Åpningsutstillingen ble fulgt av utstillingen "American Odyssey", en presentasjon av 100 fotografier av Mary Ellen Mark, en av vår tids mest anerkjente dokumentarfotografer. Utstillingen var kurert av den svenske fotografen Hasse Persson og Hasselblad Center, Göteborg. Utstillingen fikk meget god mottakelse i pressen og ble besøkt av ca. 4000 mennesker. Den var spesielt populær blant videregående skoler.

Fra galleriene Foto: Astrid Roberg

Den nye driftssituasjonen tillater museet i sterkere grad enn tidligere å synliggjøre sin virksomhet gjennom utstillinger. Driftssituasjonen fører til at en langt større del av virksomheten nå konsentreres om lokalene i Horten. Museet har begrensede ressurser til å følge opp sin tidligere politikk med å vise utstillinger i andre institusjoner, men har i samarbeide med American-Scandinavian Foundation laget utstillingen "Faces and Figures," som ble vist i Scandinavia house, det nye utstillingsvinduet for skandinavisk kunst og kultur i New York. Utstillingen fikk god omtale i New York Times, og vil bli vist ved Haggarty Art Museum i Milwaukee i januar 2002. I forberedelsene av utstillingen har museet nytt godt av et nært samarbeide med Hasselblad Center i Göteborg og Det Nasjonale Fotomuseum i København.

Museet har som tidligere prioritert utviklingen av websiden og arbeid og andre ressurser har vært nedlagt i å oppdatere museets IKT avdeling, delvis som en del av innredningsprosjektet.

Samlingen har i løpet av 2001 blitt styrket gjennom kjøp og gaver, men den endrede driftssituasjonen merkes ved en radikal nedskjæring av innkjøpsmidler. Dette rammer også innkjøp til bibliotek. Når det gjelder den tekniske utstyrssamling er det ikke lenger mulig å foreta innkjøp av betydning. Mangelen på faglig ansvarlig for denne del av samlingen har også ført til midlertidig nedprioritering av det tekniske. Reduksjon av innkjøpsmidler fører ikke minst til at museets profil dreies fra å dekke fothistorien på en bred internasjonal basis, til mer og mer å bli en fremstilling av den norske fothistorien. Dette er en uheldig utvikling ettersom det er et ønske at Norge skal ruste seg til å bli en deltaker på en internasjonal og global arena, mens realitetene er at vi på dette felt svekkes. Det er viktig å understreke at når det gjelder innsamling og kjøp av fotografi er det ikke fruktbart å operere med foreldede forestillinger om klare grenser mellom kunst og annen type fotografi. Det er derfor av stor viktighet at museet samler bredt.

Museet har i løpet av 2001 styrket sitt samarbeide med Nasjonalbiblioteket, avdeling Rana, som den viktigste blant museets samarbeidsparter når det gjelder innsamling og bevaring av eldre fotografisk materiale. I tillegg har samarbeidet i Kontaktmøtet (i tillegg fotomuseet og Nasjonalbiblioteket, Kulturrådet og NMU–Fotosekretariatet) vært videreført. Vi har også startet et målrettet samarbeid med de øvrige nasjonale institusjoner i Norden.

Den endrede driftssituasjonen har også ført til en viss omdisponering og styrking av personalet. Det blir stilt økte krav til oppfølging av teknisk drift, prosjektstyring av utstillinger, oppfølging av media, oppbygging og oppfølging av museumsbutikk, utarbeidelse av utstillinger og formidling mot skoler og grupper. Museet har også måttet øke sitt budsjett for kjøp av tjenester – det gjelder blant annet renhold og tekniske tjenester knyttet til ferdigstillelse av utstillinger og vedlikehold.

Museets stab deltok i samarbeide med Norsk museumsutvikling i utarbeidelsen av programmet for årets Landskonferanse for fotobevaringsansvarlige og deltok aktivt i konferansen som i år var lagt til Horten.

Det vises til resultatrapporten som er systematisert i forhold til departementets hovedmål og resultatmål.

Man har ved disposisjon av midler tatt hensyn til at disposisjonene skal komme museet på lang sikt til gode, samt foretatt en overføring til innkjøp av utstyr i nybygg.

Resultatmål i forhold til tildelingsbrevet og budsjettsøknad for 2001

Museene skal skape grunnlag for kunnskap om, forståelse for og opplevelse av natur, kultur og samfunn på en måte som viser både kontinuitet og endring, sammenheng og forskjell.

Nr.	Resultatindikator	Planlagte tiltak og ressursbruk	Oppnådde resultater i forhold til resultatindikator, planlagte tiltak og ressursbruk i 2000
1.	Museet skal arbeide målrettet for å bedre katalogiseringen, sikringen og bevaringen av samlingene.		
1.1.	Materiale som ikke er tilfredsstillende katalogisert pr. 31.12.2001, samt endring i mengde ikke katalogisert tilfang pr. 31.12.01	Styrking av registrering og bevaring ved museet: Tilfanget katalogiseres løpende. Jan Baashuus-Jessens arkiv (1926-2001) Kjøp/gave teknisk utstyr Bøker og tidsskrifter.	Gjennomført (avsluttes i disse dager - feb.2002) ompakking og registrering av E. Meyers billedarkiv som kom inn til museet i 2000. Arkivet var estimert til 12.000 men viste seg å omfatte godt over 60.000 bilder. Av den opprinnelige Preus samlingen er fremdeles ca. 80% enda ikke registrert i Primus, men over 70% av den fotografiske samlingen er derimot pakket om i syrefri innpakning og lagret klimastyr. Billedsamlingen fikk i 2001 et tilfang på 662 fotografier. 409 fra perioden 1839-1900, 55 fra 1900-45 og 196 fra 1946 og til i dag. 7 (4 verk) fotografier (ung samtids-fotografi) ble formidlet via Norsk Kulturråds innkjøpskomité. 7 kartonger med diverse materiale, hvorav 17 fotografier av B-J og et portrett av B-J (fotograf Sivert Vistaune). Museet ble tilført 113 gjenstander av teknisk art i 2001. 74 av disse kom fra 12 givere. I tillegg kjøpte museet Truls Teigens (1933-2001) atelier (kameraer, mørkerom og diverse) og overtok også alt innbo etter Ruds Kameraner, Sandefjord (interiør med verksted, måleinstrumenter, kameraer osv.) Biblioteket har hatt et tilfang på 470 nye titler.
1.2.	Er det laget tiltaksplan for å komme à jour med katalogiseringen i	Registrering av tilfang: 1 person (10%). 1 person 50% til flytting/ pakking på	Se 1.1 – øverst. Samlingen tilbake på nytt lager og 2/3 pakket om.

	2001?	prosjekt.	
1.3.	Foreligger det overordnet sikringsplan med klargjøring av tekniske og administrative rutiner?	Under utarbeidelse.	Nye klima lagre er sikret, alarm belagt og har strenge rutiner for hvem som har/kan få nøkkel. Rutiner for overvåking, behandling og registrering er etter overflyttingen til nye lokaler under utarbeidelse.
1.4.	Foreligger det overordnet bevaringsplan?	Pakke om og lagre i nye kjøle lager. 1 fast og 1 midlertidig tilsatt 50% Søkte om lønnsmidler til teknisk konservator	Hele samlingen ble sortert og flyttet fra midlertidig lager til nye kjølelager ifølge krav. 2/3 av materialet ble pakket om til syrefri emballasje. KUD avviste dette ønsket i vår budsjettsøknad. Samlingen er vurdert for skader og 2 ansatte deltok på konferanse for å styrke sin kompetanse på lagring og skadevirkninger.
1.5.	Areal som er blitt brannsikret og/eller tyverisikret i 2001, med eller uten støtte fra NMU?	Etablering av museet i nye lokaler på Karljohansvern i følge St.prp. 56 (1993/94).	De nye arealene ble tatt i bruk fra mars 2001, men frem til åpningen foregikk innredning og ferdigstillelse. Både 4de (utstillingsarealer, bibliotek og administrasjon) og 5te etasje (lager) er brannsikret og tyveri sikret. Iberegnet i byggebudsjettet.
1.6.	Areal i kvm med utstillingslokale og/eller magasin som har fått tilfredsstillende klimakontroll ved nybygg eller ombygging i 2001.	Etablering av museet i nye lokaler på Karljohansvern i følge St.prp. 56 (1993/94).	800 kvm utstillingslokale og ca. 175 kvm magasin, samt 300 kvm bibliotek, har fått tilfredsstillende klimakontroll. Ca. 25 kvm magasin/kjølerom har fått tilfredsstillende klimakontroll. Arealene ble tatt i bruk fra våren 2001.
Egne:	Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseums tiltak:	Etablering av museet i nye lokaler på Karljohansvern i følge St.prp. 56 (1993/94).	Ferdigstillelse av innredning og "fast" utstilling. Enkelte fasiliteter, som restaureringsverksted og mørkerom var det ikke tilstrekkelig økonomi til.
Egne:	Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseums	Det ble søkt om ekstra midler til møblering og magasin i 2001.	Dette ble ikke innvilget, men innredning og magasin ble fullført så godt som mulig. Lys i utstillingssaler og magasin er minimumsløsninger som man i den nære fremtid vil måtte utbygge eller søke å løse på annen

	tiltak:		måte.
2.	Museet skal legge til rette for forskning i tilknytning til samlingene		
2.1.	Antall ferdigstilte og igangsatte forskningsprosjekt i 2001.	Mindre forskningsrelaterte prosjekter utført av personalet. Forskningsprosjektene vil i stor grad knyttes opp til planlagte utstillinger.	Det ble produsert 23 artikler. I tillegg var direktøren medforfatter til boka <i>Tidens øye. En innføring i norsk malerkunst</i> , en norsk kunst-ABC for skoleungdom og kunstinteresserte. Katalog: <i>Faces and Figures</i> , The American-Scandinavian Foundation, New York Katalog: <i>Fokus</i> , åpningsutstilling ved museet.
2.2.	Antall eksterne forskningsprosjekt med utgangspunkt i samlingene.	Initiere prosjekter der deler av forskningen utføres innen et nettverk av forskere/museer.	Hovedfagsoppgave på Institutt for Kunsthistorie, UiO, om fotografen Marie Høeg (en forløper til Cindy Sherman) påbegynt.
3.	Det samlede museumstilbudet skal nå ut til alle grupper med spesiell vekt på barn og unge. I den sammenheng må vurdering av åpningstidene for museene utgjøre et sentralt element.		
3.1.	Totalt antall besøkende	Museet åpnet for publikum i Magasin A på Karljohansvern i Horten 26. mai 2001.	13098 besøkende
3.2.	Antall barn og unge i forhold til det totale antall besøkende.		2303 (17,6%) barn og unge
3.3.	Er det laget planer for formidlings-tiltak rettet mot barn og unge, f.eks. prosjekt i samarbeid med skoler?	Utstillinger i museet og på nett sammen med tekster og kataloger.	Museet har også fått bygget et "barnerom" ved inngangen til utstillingene. Dette rommet lar barn få innblikk i optiske prinsipper fotografiske bilder bygger på. Museets hjemmeside har vært brukt aktivt i formidlingen for å kunne orientere lærere før besøkene på museet.
3.4.	Antall nye utstillinger, respektive faste	Eksterne:	2 eksterne: Februar – mars <i>Norsk samtidsfotografi</i> , Kreditkassen, Oslo (bare egen samling)

	og temporære utst., nyåpnede utstillings-areal i kvm.	Museet åpnet 26.5.2001 – interne:	<p>April – juli : <i>Faces and Figures. Contemporary Scandinavian Photography</i>, The American-Scandinavian Foundation, New York. (også samarbeid med Hasselblad Stiftelsen, Göteborg og Det Nasjonale Fotomuseum i København bl.a.)</p> <p>4 nye utstillinger: "Fast utstilling" – fotohistorien presentert gjennom stasjoner som viser viktige stadier i en tekniske utviklingen. 26.5-21.10 <i>Fokus</i> – åpningsutstillingen med bilder fra museets samling. 11.11 – 27.1.02 <i>American Odyssey</i> (Mary Ellen Mark) – utstilling laget av Hasselblad Stiftelsen 11.11 – 1.4.02 <i>Vitne til verden!</i> – "hva er dokumentar-fotografi?" med eksempler fra samlingen.</p>
3.5.	Antall spesielle omvisninger, forelesninger og film- og videovisninger, og antall besøkende på disse	Diverse foredrag og omvisninger.	<p>27 skoleklasser med til sammen 568 barn. Flere på mandag da museet er stengt for publikum. 43 høyskoler og andre grupper, hvorav 23 kvelds arrangementer. Til sammen 2340.</p>
3.6.	Formidler museet deler av samlingen på "Museumsnett Norge"	IKT-ansvarlig oppdaterer ved behov	<p>Ja. Museet formidler informasjon om samlingen via hjemmesidene. Det var 236.996 treff på våre hjemmesider i perioden mars – desember 2001.</p>
Egne:	Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseums tiltak:	Heve nivået på allmen kunnskap om fotobevaring	9 foredrag på skoler, konferanser eller andre tilstelninger.
Egne:	Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseums tiltak:	Det ble søkt om en økning av ordinært statstilskudd med kr 400 000 til formidling og markedsføring.	<p>Dette ble ikke innvilget, men museets hjemmeside ble allikevel videreutviklet (se over 3.6.) og museets åpning i mai nødvendig-gjorde en styrking av budsjettet på markedsførings-siden Det ble også gjort et stort arbeid for å få omtaler i media: 34 avisomtaler, 5 tidsskrifter og fagblader og flere radiointervjuer og innslag i lokal TV i forbindelse med åpningen.</p>

4.	Det skal stimuleres til utviklingsprosjekter som fremmer kompetanseheving i museumsarbeidet, og samordning og samarbeid mellom institusjonene.		
4.1.	Antall og innhold i prosjekter av denne typen i samarbeid med Norsk museumsutvikling og Norsk Kulturråd.	Kontaktmøtet PRIMUS	Museet samarbeider med Nasjonalbiblioteket (Rana og Oslo), NMU- Fotosekretariatet og Norsk Kulturråd om problemstillinger angående fotografiarven. Gruppen hadde møte i Mo i Rana og i Oslo i 2001. Prosjektet ble avsluttet og overført Museenes datatjeneste.
4.2.	Antall og innhold i prosjekter i samarbeid med fylkeskommuner og andre museer.	Utstillinger: Konferansesamarbeid:	2 av utstillingene i 2001 (se over 3.4.) var i samarbeid med andre Nordiske museer. 13-14.9 Landskonferansen for fotobevaringsansvarlige i NMUs regi ble avholdt i Horten i samarbeid med museet.
Egne:	Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseums tiltak:	Besette stillingen som teknisk konservator og utlyse en ny konservator-stilling, samt en stilling for museumsbetjening.	Bevilgningene strakk ikke til alle stillinger og utgifter til åpningen av museet, derfor ble museumsbetjening prioritert. Manglende bevilgning til prosjekt for opprettelse av atelier for teknisk konservator forhindrer tilsetning i denne stillingen.
Egne:	Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseums tiltak:	Styrke stabens kompetanse.	Administrasjonsleder avsluttet kurs i prosjektledelse ved NKI. 2 av staben deltok på Konferansen "Indoor Air Pollution in the Museum Environment" i København.
5.	Innsamlingspolitikken i de kulturhistoriske museene under ett skal prioritere bygnings- og gjenstands-, foto- og arkivmateriale som gjelder 1900-tallets kulturhistorie.		
5.1	Nyinnnsamlet materiale fra perioden 1900 - 1945 og etter 1945	Innkjøp av fotografi for ca. kr. 440.000. Gaver (fotografi) Norsk Kulturråd: Innkjøp/gaver av tekniske gjenstander.	I alt 253 av de 662 fotografier som kom inn i 2001 var fra etter 1900 (55 før og 198 fra etter 1945). Museet kjøpte 226 verk, hvorav 72 er fra 1900-tallet Museet fikk i alt 432 fotografier fra 17 givere (uten Kulturrådet). Av dette er 154 fra 1900-tallet. Museet fikk 7 fotografier (4 verk) gjennom innkjøpsordningen av unge norske kunstnere. Museet kjøpte 1 kamera og Teigens atelier og fikk 110 gjenstander og "innmaten" til Ruds Kameratelefon, Sandefjord av 18 givere.

Egne:	Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseums tiltak.	Øke rammene for innkjøp til samlingen.	Til tross for at det ikke ble gitt midler til innkjøp ble det gjort plass på budsjettet til styrking av samlingene (bibliotek, teknisk og fotografi) for til sammen ca. kr. 440.000 i 2001.
Egne:	Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseums tiltak.	Øke rammene for innkjøp til samlingen.	Et 3 årig prosjekt for innkjøp av norsk kunstnerisk fotografi fra 1970- og 80-årene ble påbegynt i 1999. Prosjektet ble ikke avsluttet i 2001 som planlagt, men det ble tatt kontakt med 5 fotografer og 4 fotografier kom inn til samlingen i 2001.